

၈။ အညွန့်ထိုးပိုး

Shot-hole borer: *Xylosandrus compactus* (Eichhoff, 1875)

Coleoptera : Scolytidae

ဖျက်ကောင်ပုံသဏ္ဍာန်များ

အရွယ်ရောက်သောပိုးလောက်ကောင် သည် (၂.၀) မီလီမီတာခန့်ရှည်သည်။ ဦးခေါင်းသည် အညိုဖျော့ဖျော့ နှင့်ခရင်မ် အဖြူရောင်ရှိပြီး ခြေထောက်များမရှိပါ။ ရုပ်ဖုံး၏ ကိုယ်ထည်သည် ဖြူဖွေးပြီးအရွယ် ရောက်ကျိုင်းကောင်နှင့် အလျားတူညီသည်။ အရွယ်ရောက်ပြီးသော ကျိုင်းကောင်အမသည် အညိုရောင်မှ အနက်ရောင်အထိရှိပြီး အရှည် (၁.၄-၁.၉) မီလီမီတာရှိပြီး အနံ့ထက် နှစ်ဆခန့် ပိုရှည်သည်။ သေးငယ်ပြီး တောင်ပံမဲ့ သောအထီးများသည် (၀.၈-၁.၁) မီလီမီတာခန့်ရှည်ပြီး အနံ့ထက် နှစ်ဆပိုရှည်သည်။

ဖျက်ဆီးပုံလက္ခဏာများ

အညွှန်ထိုးပိုး ကျရောက်ခြင်း၏ လက္ခဏာရပ်များမှာ အရွက် များရောင်မညီကွက်ကြား ဖြစ်ပြီး ပင်စည်မှစ၍ အကိုင်း၏အဆုံးအထိ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သည်။ ပင်စည်များနှင့် အကိုင်းများထဲသို့ လှိုက်ခေါင်းတူးပြီး (၅-၇) ရက်အကြာ တွင်အကိုင်းအခက် များညှိုး နွမ်းလာပါသည်။ ပိုးကျရောက်ပြီး ရက်သတ္တပတ်များအတွင်း အကိုင်းအခက်များ ကြွ ကျခြင်းသည် သိသာထင်ရှားပါသည်။

ဘဝစက်ဝန်း

ဥအဆင့်	- (၄-၅)ရက်
လောက်ကောင်အဆင့်	- (၁၁)ရက်
ရုပ်ဖုံးအဆင့်	- (၇)ရက်
အကောင်ကြီးအဆင့်	-(၃၈-၄၀)ရက်

ဘက်စုံကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်းလမ်းများ

- (၁) ပိုးကျအပင်များကို အမြစ်မှနှုတ်၍ မီးရှို့ဖျက်ဆီးပါ။
- (၂) အကောင်ကြီးများအား မီးထောင်ချောက်ထွန်း၍ဖမ်းယူ ဖျက်ဆီးပါ။
- (၃) ပင်စည်နှင့်အကိုင်းများအတွင်းသို့ဆေးထိုးထည့်ပါ (သို့) ပိုးသတ်ဆေးစွပ်ထားသော ဝွမ်းကိုထိုးထည့်ပါ။
  - သိုင်ရာမီသိုဇမ်(Thiamethoxam)
  - ဖစ်ပရိုနေး (Fipronil)
  - ဒိုင်မီသိုရိတ် (Dimethoate)
- (၄) အလူမီနီယမ်ဖော့စဖိုက် (Aluminium Phosphide) ဆေးပြားများအား ပင်စည်အခေါက်ထဲ ထည့်ပြီး အပေါ်မှနွားချေးအံ့ပေးပါ။
- (၅) လတ်ဆတ်သောနွားချေးနှင့်မြေနှီရော၍ပင်စည်အားသုတ်လိမ်းပြီးပတ်တီးစည်းပေးပါ။

(၆)အပင်ခြေအားမြေဆွ၍ ဖစ်ပရိုနေး ၃ဂရီအာ (Fipronil 3GR), ကာဘိုဆာလဖန် ၅ဂရီ(Carbosulfan 5G) ထည့်ပါ။

ပိုးသတ်ဆေးများကို အသုံးပြုပါက အညွှန်းစာ တွင် ဖော်ပြထားသည့် မရူးဆွတ်မီ စောင့်ဆိုင်းရမည့်ကာလ Pre-harvest Interval (PHI) ကို စနစ်တကျလိုက်နာ ခူးဆွတ်ပါ။